ΟΜΙΛΙΑ ΑΛΕΚΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΙΑΜΕΠ

"Κρίση, η μητέρα της αλλαγής"

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2010

Κυρίες και κύριοι,

Πράγματι, στις κανονικές χώρες η κρίση είναι "η μητέρα της αλλαγής". Αυτό όμως δεν ισχύει για τη χώρα μας. Δεν κατακτήθηκαν ακόμα οι πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προϋποθέσεις για τον μετασχηματισμό της σε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος.

Το 2011 θα είναι μια ιδιαιτέρως αποκαλυπτική χρονιά. Θα διαμορφωθούν νέες πραγματικότητες στο πολιτικό, στο κοινωνικό και στο οικονομικό πεδίο.

Πολιτικό πεδίο. Το 2011 θα διαφανεί η αδυναμία του πολιτικού συστήματος, εκ κατασκευής λαϊκιστικού, φοβικού και εξουσιαστικού, να χαράξει γραμμές στρατηγικού βάθους για την ανόρθωση της οικονομίας. Τ' αδιέξοδα και η συνειδητοποίηση ότι **η οικονομία είναι "σε αργό θάνατο"** θα καταδείξουν **την χαμηλή πολιτική διαχείριση της χώρας** απ' όλο το πολιτικό σύστημα.

Εκτιμώ ότι κάτω από το φοβικό σύνδρομο της απώλειας επιρροής και δύναμης στο εκλογικό σώμα, θ' αρχίσει να ομιλεί και να καθοδηγεί και πάλι τη χώρα η εκπαιδευμένη πλέον φύση αυτού του λαϊκισμού. Ήδη έχουμε τα πρώτα σημάδια, όπως η συζήτηση για αναθεώρηση του μνημονίου, η χαλάρωση της δημοσιονομικής προσαρμογής κλπ.

Φαίνεται ότι **εξαντλούνται τα ψυχικά αποθέματα της πολιτικής ελίτ** της χώρας και των πέριξ αυτής δυνάμεων επιρροής. Σε λίγο θ' αδυνατούν πλήρως να υποστηρίξουν σταθερά και με συνέπεια το επιβληθέν από τον διεθνή οικονομικό έλεγχο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής και να συγκροτήσουν ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης.

Φοβάμαι δηλαδή ότι εκπνέουν οι ψυχικές αντοχές και ότι το ψυχολογικό φορτίο υποστήριξης ρεαλιστικών πολιτικών από τις ιθύνουσες δυνάμεις της χώρας έχει φτάσει στα όριά του.

Να γνωρίζουν πάντως εκείνοι που καλλιεργούν αφελώς την ιδέα της δημοσιονομικής χαλάρωσης και προσαρμογής σε βάθος χρόνου ότι ακόμα κι αν το ανεχόταν η τρόικα, **οι αγορές θα αντιδρούσαν βίαια.**

Κοινωνικό πεδίο.

Κυρίες και κύριοι,

Η κοινωνία μας είναι έντονα μικροαστικοποιημένη στην συντριπτική της πλειοψηφία, κατακερματισμένη και με καταργημένες τις ιεραρχίες της, με σχολάζουσες έως και ανύπαρκτες τις πρωτοπόρες εκείνες μειοψηφίες που θ' άνοιγαν τους καινούριους δρόμους και χωρίς κινητήριες εσωτερικές δυνάμεις. **Είναι έτοιμη η κοινωνία μας σήμερα να παραδοθεί στον ανεξέλεγκτο**

μικροαστικό λαϊκισμό, που αντιδρά ως άθροισμα ατομικών συμπεριφορών και όχι ως συντεταγμένη κοινωνική δύναμη.

Στο λαό μέχρι σήμερα **δεν καλλιεργήθηκε η εθνική αυτογνωσία.** Δεν του έχουν μιλήσει ακόμη για τη δεινή θέση της χώρας και την προοπτική της. Επέλεξε, παραδείγματος χάριν, ο λαϊκισμός που καταδυναστεύει τη χώρα δεκαετίες να του αποκρύψει την φοβερή αλήθεια ότι τελούμε υπό **Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο.** Αντίθετα, του μιλάνε και διαπληκτίζονται για ένα κάποιο "χαρτί", το "μνημόνιο", θέλοντας συνειδητά κάτω από το βάρος συνολικών ενοχών τους να ελαχιστοποιήσουν ή να ξορκίσουν ότι ο διεθνής οικονομικός έλεγχος έχει ήδη επιβληθεί από τον περασμένο Μάιο.

Και το λαϊκίστικο πνεύμα δε σταματά μάλιστα εδώ. Παρουσιάζει τον διεθνή οικονομικό έλεγχο ως μια συνήθη **απλή επιτήρηση ρουτίνας,** η οποία μάλιστα θα αρθεί πολύ σύντομα.

Και αυτά τα λένε όλα τα κόμματα, ισχυριζόμενα μάλιστα ότι έχουν δήθεν έτοιμες λύσεις για να εξέλθουμε από την κρίση και να επανέλθουμε στην προτέρα κατάσταση. Δεν επιτρέπουν δηλαδή στο λαό να κατανοήσει το βάθος του προβλήματος, αφήνοντάς τον να πιστεύει απλώς ότι «κάτι κακό συμβαίνει, γι' αυτό κάνε υπομονή, μπόρα είναι θα περάσει».

Ένα ψεύδος που επίσης καλλιεργείται στο λαό είναι αν η χώρα μας θα χρεοκοπήσει ή όχι. Αρνείται ο παραπλανητικός λαϊκισμός ν' αποδεχθεί ότι τέτοιο δίλημμα ουσιαστικά δεν υπάρχει, γιατί η χώρα **ήδη τελεί "υπό χρεοστάσιο"** από τον περασμένο Μάιο, όταν οι διεθνείς κεφαλαιαγορές αρνήθηκαν να μας χρηματοδοτήσουν με συνέπεια να επέμβει ένας πολυμερής διεθνής οικονομικός έλεγχος και να μας χορηγήσει ένα διακρατικό δάνειο προκειμένου να εξοφλήσουμε τους δανειστές μας. **Το δίλημμα αντίθετα είναι αν θα καταρρεύσουμε πλήρως ή όχι, και αυτό εξαρτάται αποκλειστικά από τις εθνικών διαστάσεων αποφάσεις που θα λάβουμε.**

Όλα αυτά, κυρίες και κύριοι, έχουν ως συνέπεια την ουδετεροποίηση της κοινωνίας αλλά και την πλήρη αποδυνάμωση των ελάχιστων εκείνων δυνάμεων που έχουν συνειδητοποιήσει την κατάσταση. Αν σ' αυτά προσθέσει κανείς ότι **η χώρα δεν διαθέτει ιθύνουσα τάξη** ή μια πραγματικά αστική τάξη με κριτήριο κουλτούρας, η οποία θα διαμόρφωνε κατευθύνσεις για μια διατηρήσιμη έξοδο από την κρίση, τότε αντιλαμβάνεται κανείς την μεγάλη σημασία της εθνικής αυτογνωσίας.

Οικονομικό πεδίο. Το 2011 προβλέπω ότι θα είναι μια εφιαλτική χρονιά. Θα καταπέσουν μύθοι και λεοντές. Οι επικοινωνιακές τεχνικές δεν θα φτάνουν πια να συγκαλύψουν δισταγμούς, φοβίες και αμηχανίες. Θα φανεί με τον πλέον αποκαλυπτικό τρόπο ότι η χώρα βιώνει, πέρα απ' όλα τ' άλλα, **τον θανατηφόρο συνδυασμό υψηλού κόστους δανεισμού και ύφεσης.**

Χαρακτηριστικά, οι τόκοι που θα πληρωθούν το 2011 σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία θα κινούνται γύρω στα 16 δις και μέχρι το 2015 θα αυξάνονται συνεχώς μέχρι του **μυθώδους ύψους** των 20 δις ευρώ, δηλαδή γύρω στα 9% του ΑΕΠ. Το βάρος αυτό είναι ασήκωτο για τη χώρα, γιατί οι τόκοι είναι καθαρό έλλειμμα πάνω στο οποίο πρέπει κανείς να προσθέσει και το υψηλό λειτουργικό έλλειμμα.

Το λέω αυτό για όσους βαυκαλίζονται ότι έχουν είτε έτοιμες συνταγές είτε - άλλοι – έτοιμες πολιτικές να εξαφανίσουν σύντομα το έλλειμμα της χώρας. Για ν' απομειωθεί το έλλειμμα, να μειωθούν οι τόκοι και να σταθεροποιηθεί το χρέος πρέπει η χώρα να εξασφαλίσει για πολλά χρόνια με σταθερό τρόπο **υψηλά**

πρωτογενή πλεονάσματα. Προϋπόθεση όμως για να διασφαλιστεί υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα είναι οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Διερχόμαστε όμως μια δεινή υφεσιακή περίοδο, η οποία θα συνεχιστεί με την ίδια ένταση και το 2011, με ύφεση πάνω από -4%, αλλά δυστυχώς θα συνεχίσει και το 2012 και το 2013.

Συνεπώς, η αποκλιμάκωση του ελλείμματος της χώρας τα επόμενα χρόνια κάτω από τις σημερινές συνθήκες διαχείρισης της οικονομίας είναι ανέφικτη. Για να το πετύχουμε **πρέπει να καλυφθούν μεγάλα κομμάτια πληρωμής τόκων. Και για να γίνει αυτό πρέπει να διασφαλίσουμε μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα,** δηλαδή πολύ περισσότερα έσοδα από τις δαπάνες. Επειδή όμως, λόγω ύφεσης, δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε έσοδα, **δεν υπάρχει άλλος δρόμος από το ν' απαλλαγεί η ελληνική οικονομία από μεγάλα τμήματα του δημόσιου τομέα και κρατικές δραστηριότητες που την επιβαρύνουν.**

Σύμφωνα με μελέτες, το 30% περίπου του σημερινού κράτους είναι περιττό. Γι' αυτό πέρα από τις **καθολικές αποκρατικοποιήσεις των δημοσίων επιχειρήσεων προτείνω όλως ενδεικτικά** την άμεση κατάργηση τμημάτων πανεπιστημίων και ΤΕΙ, δημοτικών επιχειρήσεων, ατροφικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, άεργων διπλωματικών αντιπροσωπειών, στρατοπέδων, συγχώνευση μητροπόλεων, κατάργηση απολιθωμένων κρατικών υπηρεσιών, αποκεντρωμένων υπηρεσιών και γενικών γραμματειών διαφόρων υπουργείων. Περιορισμό του μεγάλου αριθμού στρατηγών, ναυάρχων, πτεράρχων και ταξιάρχων των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, περιορισμό του πολυάριθμου διδακτικού προσωπικού με αύξηση των ωρών διδασκαλίας, δραστική περικοπή κατά 70% τουλάχιστον των πολυάριθμων Γενικών Διευθυντών και Διευθυντών υπουργείων και οργανισμών, δραστική μείωση του μεγάλου αριθμού των αντιπροέδρων των Ανωτάτων Δικαστηρίων και τέλος εξορθολογισμό ή κατάργηση και άλλων πολυάριθμων αφανών δημοσίων καταλυμάτων, τα οποία περιθάλπουν χρόνια τώρα τον κρατικό ανορθολογισμό.

Όλα θα κριθούν το 2011. Τότε θα φανεί αν θα επιβεβαιωθεί **ο φόβος του μακροχρόνιου οικονομικού παγετώνα, που είναι το πιθανότερο ότι θα επικαθήσει επί της χώρας.** Και εξηγούμαι: είναι σχετικά εύκολο για παράδειγμα να απομειώσεις το έλλειμμά σου από το 15,4% στο 10,4% το 2010, γιατί εκεί θα πάει απολογιστικά. Ας μην έχουμε ψευδαισθήσεις. Για να το πας από το 10,4% στο 7,4% την επόμενη χρονιά και πολύ περισσότερο όσο πηγαίνεις προς τον πυρήνα, τα πράγματα γίνονται πολύ δύσκολα αν όχι αδύνατα. Και αν η οικονομία σου είναι σε ύφεση, είναι ακόμα δυσκολότερα. Αν, ακόμη χειρότερα, οι μεταρρυθμίσεις που θα κάνεις είναι περιορισμένης και ήπιας μορφής, τότε είναι απολύτως βέβαιο ότι ούτε σε θετικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα θα οδηγηθείς, ούτε κι από την ύφεση θα εξέλθεις, ούτε ανάπτυξη θα οικοδομήσεις. Ακριβώς εκεί κρύβεται ο μεγάλος κίνδυνος να σχηματιστεί ο γνωστός παγετώνας της οικονομίας, που θα καθηλώσει τη χώρα στην οικονομική ακινησία και το λαό στη φτώχεια για πάρα πολλά χρόνια. Γι' αυτό η θέση μου είναι, αν θέλουμε πραγματικά να θέσουμε τη χώρα μας σε αναπτυξιακή τροχιά, να προχωρήσουμε τώρα σ' επώδυνες περικοπές τεράστιας έκτασης και βάθους στον δημόσιο τομέα, αλλά και σε εξορθολογισμό των δομών και του προσανατολισμού του, τομές που απαιτούν σκληρές συγκρούσεις με συντεχνιακά κατεστημένα και οργανωμένα συμφέροντα. **Μόνο μέσα από την ήττα του παραπολιτικού αυτού κατεστημένου** μπορούν να δημιουργηθούν νέες προϋποθέσεις οικονομικής ανάπτυξης. Μόνο έτσι θ' απελευθερωθούν οι εσωτερικές δυνάμεις για ενδογενή ανάπτυξη σ' όλους τους τομείς. Μόνο έτσι θα γίνουμε ξανά ελκυστικοί στις ξένες επενδύσεις.

Κυρίες και κύριοι,

Οι ανατροπές αυτές είναι κυριολεκτικά ζωτικής σημασίας και να μην τις επικαλούμαστε ευκαιριακά, απλά επειδή έγινε "της μόδας" αυτή την περίοδο να τα "βάζουμε" με το κράτος, χωρίς στην πραγματικότητα να τις πιστεύουμε.

Μια στρατηγική βάθους πρέπει να την εγγυώνται ορισμένες αρχές που πρέπει να τηρούνται απαραιτήτως:

α) **Η χώρα πρέπει ν' αποκτήσει εθνικό προσανατολισμό.** Αρκετά τυραννιέται χρόνια τώρα με τη διαμάχη των δυνάμεων της **"καθ' ημάς ανατολής",** με τις δυνάμεις εκείνες που πιστεύουν στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας και στη λειτουργία της **ως σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους.** Δυστυχώς, αυτά τα δύο ρεύματα δεν συναντήθηκαν ποτέ ούτε τ' άφησαν ώστε να κάνουν έστω και μια μείξη ελληνικής ιδιοτυπίας.

β) Επειδή στόχος είναι η διάσωση της χώρας, **δεν ισχύουν τα διάφορα "δεν", τα όρια, οι "κόκκινες γραμμές"** και κάθε είδους αυτοδεσμεύσεις, οι οποίες μάλιστα πολλάκις αναιρούνται από τον Διεθνή Έλεγχο, προσθέτοντας αναξιοπιστία. Η λήψη των πολιτικών αποφάσεων θα πρέπει να είναι χωρίς φραγμούς και ιδεοληπτικές αυτοδεσμεύσεις.

γ) Οι περιστάσεις απαιτούν **"μεταρρυθμίσεις-σοκ".** Συθέμελες αλλαγές σε όλα τα πεδία της δημόσιας ζωής της χώρας.

δ) Κυρίες και κύριοι,

Τονίζω με έμφαση ότι χώρα πρέπει να αποκτήσει συγκεκριμένο προορισμό και πλεύση. Πρέπει να ξέρουμε τι πρέπει να κάνουμε και κυρίως πως. Αυτό απαιτεί όμως ένα μεγάλο **εθνικό consensus, μία μεγάλη εθνική συναίνεση. Η συναίνεση όμως μεταξύ των σημερινών κομμάτων της χώρας είναι ανέφικτη και άνευ αξίας**. **Ο λαϊκισμός δεν παράγει consensus, παρά μόνο εξουσιασμό και υποκρισίες. Απαιτείται μια "νέα συμφωνία της ελληνικής κοινωνίας",** κυρίως με τον εαυτό της, για το που θέλει να πάει η χώρα.

Θα ζήσουμε για πολλά χρόνια υπό διεθνή οικονομικό έλεγχο. Δεν πρέπει η χώρα ν' αφεθεί να σέρνεται και ο λαός να βαυκαλίζεται με αυταπάτες και ψεύδη που του καλλιεργούν καθημερινά οι κατεστημένοι της χώρας.

Οι περιστάσεις απαιτούν έναν άλλο τύπο και κυρίως ένα άλλο πνεύμα διακυβέρνησης. Κατά καιρούς έχει γίνει συζήτηση για οικουμενικά σχήματα και κυβερνήσεις τεχνοκρατών. Δεν πιστεύω ότι υπάρχουν τέτοιες λύσεις εντός των σημερινών τειχών. **Το πολιτικό σύστημα χρειάζεται το ίδιο έναν ισχυρό κλονισμό** πριν επιχειρήσει αξιόπιστα να καθοδηγήσει τη χώρα στην έξοδο από την κρίση.

Προτείνω μέσα στο 2011 η Βουλή να εγκρίνει τη συγκρότηση μιας ανεξάρτητης επιτροπής κύρους, η οποία θα συντάξει **ένα θαρραλέο και ριζοσπαστικό "πενταετές πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης",** στην ουσία δηλ. ένα σχέδιο αναγέννησης, που θα οδηγήσει τη χώρα συντεταγμένα, πειθαρχημένα και χρονοστοχευμένα στην έξοδο από την κρίση. **Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να κριθεί από το λαό με εκλογές – το ξαναλέω μ' ΕΚΛΟΓΕΣ - .** Τις εκλογές αυτές βέβαια δεν τις εννοώ και δεν τις προτείνω σε καμιά περίπτωση ως ένα από τα συνήθη πολιτικά παίγνια και καμώματα του συστήματος αλλά εκλογές

με "ανοικτά τα βιβλία", **για να επιτευχθεί εθνική συμφωνία με βάση αυτό το πενταετές πρόγραμμα,** που υπερβαίνει κόμματα και εκλογικές περιόδους. Θα ενσωματώνει τα μέτρα του μνημονίου και θα κινείται πέραν αυτού. **Για ν' αναλάβουν όλοι την ευθύνη τους για το μέλλον της χώρας, και πολύ περισσότερο ο λαός.**

Μόνο με αυτή την προϋπόθεση μπορεί να επιτευχθεί **εθνικό consensus. Μ**όνο έτσι μπορούν να ληφθούν αποφάσεις εθνικών διαστάσεων. Μόνο έτσι δεν θα κοροϊδεύουμε τους εαυτούς μας με ψευτοσυναινέσεις, ημίμετρα και αλυσιτελείς δήθεν μεταρρυθμίσεις. Μόνο έτσι μπορούν να διασφαλιστούν κοινωνικές συμμαχίες και ισχυρές πολιτικές νομιμοποιήσεις.

Αυτή τη στιγμή πλέουμε χωρίς πυξίδα. Με καθοδηγούσα την κουλτούρα του λαϊκισμού και τον "επικοινωνισμό" να καταστρέφει κάθε θετική προσπάθεια.

Το ριζοσπαστικό πνεύμα και περιεχόμενο αυτής της εθνικής συμφωνίας, που θα προκύπτει και θα επιβάλλεται από το πενταετές αυτό πρόγραμμα ανάπτυξης θα καθοδηγεί εφεξής τη χώρα και θα ελέγχονται οι εκάστοτε διαχειριστές του. Και όχι οι δημοκόποι και τα ιδεολογήματα του παρελθόντος.

Αλλά, κυρίες και κύριοι, θα ήθελα να συμπληρώσω τη σημερινή μου παρέμβαση και με ορισμένες συγκεκριμένες προτάσεις, όλως ενδεικτικές. Σε περιόδους μεγάλων αποδιαρθρώσεων, η φαντασία είναι επαναστατική δύναμη. Με παραδοσιακές φόρμες δεν αντιμετωπίζονται οι κρίσεις.

Προτείνω όλως ενδεικτικά:

1. Να προωθηθεί μέσω αναθεώρησης ειδική **συνταγματική απαγόρευση παραγωγής δημοσιονομικών ελλειμμάτων.** Είναι επιτακτικό να διαπεράσει τη χώρα και τους θεσμούς ένα νέο πνεύμα, ώστε να μη ζήσουμε ξανά τις σημερινές οικονομικές συνθήκες και τον ευτελισμό της χώρας μας.
2. Να καθιερωθεί συνταγματικό προνόμιο στον **Υπουργό Οικονομικών για δικαίωμα άσκησης αρνησικυρίας (βέτο)** επί των δαπανών στο σύνολο τις διοίκησης του κράτους.
3. Να καταργηθούν οι **φόροι υπέρ τρίτων – των βολεμένων κοινωνικών συντεχνιών.**
4. Να ανατεθεί **ο φορολογικός έλεγχος των εταιριών που τηρούν βιβλία γ' κατηγορίας σε πιστοποιημένα ιδιωτικά ελεγκτικά όργανα, όπως ελεγκτικές εταιρίες τραπεζών, ασφαλιστικών εταιριών κλπ.**
5. Να συσταθεί σύγχρονος, αυτόνομος **Οργανισμός Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΟΕΔΕ).** Για να παύσει η είσπραξη των εσόδων να είναι το πάρεργο των εφοριών.
6. Να δημιουργηθεί άμεσα αυτοτελές **Σώμα Οικονομικών Επιθεωρητών,** το οποίο θα διενεργεί ουσιαστικούς και όχι τυπικούς ελέγχους σκοπιμότητας των δαπανών στο σύνολο του κράτους.
7. **Να καταργηθεί το Ελεγκτικό Συνέδριο** ως δικαστήριο και να μετατραπεί **σε σύγχρονη ανεξάρτητη ελεγκτική αρχή,** όπως σ' άλλες χώρες.
8. Να καταργηθούν τα προνόμια του δημοσίου τομέα και να προσαρμοστούν τα δεδομένα της λειτουργίας του προς αυτά του ιδιωτικού τομέα. Δεν μπορεί άλλο να σηκώσει ο ιδιωτικός τομέας τα "κεκτημένα" του δημόσιου.

Κυρίες και κύριοι,

Πολλοί από εσάς, ακούγοντάς με, θα πείτε ότι όλα αυτά που προτείνω είναι μάταια, ότι δεν γίνονται. Θέλω να επαναλάβω τη ρήση του αείμνηστου Δημήτρη Τσάτσου, ότι «η μάταιη προσπάθεια δεν είναι μία άχρηστη προσπάθεια». Θα ήθελα αυτό το ριζοσπαστικό πνεύμα να κυριαρχήσει στη χώρα, για να ορίσουμε εμείς το μέλλον μας και όχι η απελπισία.